

IN MEMORIAM

Prof. dr Marija Ančić-Obradović

9. oktobra 1979. godine napustila nas je zauvijek naša kolegica dr Marija Ančić-Obradović, profesor na Odsjeku za slavonske jezike Filozofskog fakulteta u Sarajevu, jedan od malobrojnih rusista u Bosni i Hercegovini koja se znanstveno bavila savremenim ruskim jezikom i koja je umnogome doprinijela razvoju slavistike u našoj Republici.

Smrću dr Marije Ančić-Obradović ujedno je mnogo izgubila i naša serbokroatistika, s obzirom da je ona po svom školovanju, interesovanju i usmjerenosti bila komparativist (studirala je u Beogradu rusistiku, kasnije u Zagrebu rusistiku i serbokroatistiku), tako da je njen rad u našoj sredini, a i na širem jugoslavenskom području bio od posebnog značaja. Naime, kolegica Ančić-Obradović se usmjerila u svojim naučnim radovima na specijalnu užu oblast iz tvorbe riječi, i u toj sferi je uspjela da dođe do izvjesnih teoretskih postavki i sagledavanja koja su bila značajna i interesantna jer su krčila nove putove u nauci. Pošto je iz te oblasti doktorirala sa temom »Izvedene imenice sa značenjem lica u srpskohrvatskom i ruskom jeziku«, ona se i dalje nastavlja baviti tom problematikom, te tako nastaje cijela serija radova, koje je pred svoju smrt pokušala da zaokruži u knjigu koja bi ovu problematiku sagledavala iz raznih aspekata.

Njen je pristup pitanjima tvorbe riječi uz to i vrlo moderan, pošto je problemima prilazila sa strukturalnih pozicija, pri čemu se do izvjesne mjere služila i metodima generativne gramatike i semantike. Njeni su naponi usmjereni u prvom redu na to da prodre u suštinu odnosa morfoloških i semantičkih komponenata riječi, pa u tom cilju analizira pojam motiviranosti riječi, razlažući ga na tri tipa raščlanjivanja: općemorfološki, gramatičko-morfološki i tvorbeno-morfološki, a kao osnovnu orijentaciju predlaže semantički kriterij.

Takav je pristup nužno nametnuo i razmatranje suodnosa pojmovi motiviranosti i nemotiviranosti kao rezultata kombinacije obaveznosti i proizvoljnosti smisla veze između označitelja i označenog, što neposredno zadire u teoretski problem jezičke obaveznosti i proizvoljnosti.

Posljednji njen rad bavi se sistematizacijom neidiomatičnih i idiomatičnih semantičkih slojeva kod jedne vrste izvedenih imenica,

gdje se operira sa tri obrasca tvorbe, pri čemu se izdvajaju tri značenjska sloja: neidiomatično tvorbeno značenje, idiomatično tvorbeno značenje i idiomatično vantvorbeno značenje. Svoja istraživanja je dosljedno vršila komparativno na dva slavenska jezika: ruskom i srpsko-hrvatskom, što ovim istraživanjima daje još jednu dimenziju.

Radeći vrlo akribično na tom području, kolegica Ančić-Obradović nam je omogućila da se informiramo o rezultatima sovjetske nauke, pošto je u svojim radovima ulazila u diskusiju sa značajnim sovjetskim autorima u toj oblasti. Izvjestan broj svojih radova autorica je objavila u »Književnom jeziku« i time nesumnjivo doprinijela kvalitetu i renomeu lista.

Na žalost, kolegica Ančić-Obradović zbog neočekivane i prerane smrti nije uspjela da svoja istraživanja dovede do kraja i da ih na neki način rezimira, ali će njena proučavanja biti, svakako, snažan poticaj za dalja istraživanja u ovoj sferi generacijama naučnih radnika koji pristižu.

Njen akribičan, dobro teoretski fundirani rad bio je posredno i znatan doprinos univerzitetskoj nastavi, jer je nužno doprinosio podizanju nivoa univerzitetskih predavanja na rusistici. Pored toga, dr Marija Ančić-Obradović bila je i odličan pedagog, s obzirom da je uvijek imala dovoljno razumijevanja za studente, a uz to dar da i najkomplikovaniju materiju učini pristupačnom i prosječnom studentu. Međutim, ne može se govoriti o kolegici Mariji Ančić-Obradović a da se ne spomene njena izuzetna radna disciplina i savjesnost, a uz to i sposobnost da uspostavi prisan kontakt ne samo sa studentima nego i sa svojim kolegama. Pri tome je u najvećoj mjeri dolazila do izražaja njena ljudska širina i čovječnost u punom smislu te riječi.

Prema ostalim radnim obavezama i funkcijama koje je vršila na Fakultetu (kao predsjednik Odsjeka, šef Katedre za jezik, član Savjeta i raznih komisija) odnosila se uvijek savjesno i sa punim unošenjem u zadatke koji su pred nju postavljeni, ostajući pri tome uvijek skroman čovjek, privržen svom naučnom radu, koji ju je potpuno zaoкупljao i kome se zdušno posvećivala, te je tako i za svoje kolege i za mlade suradnike ostala svijetao primjer koji treba slijediti.

Herta Kuna